

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

[Data] Nr. [Nr.]
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios per Lietuvoje įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Tarp UAB „Mano būstas sostinė“ (toliau – draudėja) ir draudiko buvo sudaryta įmonių civilinės atsakomybės draudimo sutartis (toliau – draudimo sutartis), kurią patvirtina įmonių civilinės atsakomybės draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – draudimo liudijimas), pagal ją, remiantis įmonių civilinės atsakomybės draudimo taisyklėmis Nr. 008 (galiojančiomis nuo 2017 m. gegužės 1 d.) (toliau – Taisyklės), buvo apdrausta draudėjos civilinė atsakomybė trečiajam asmeniui už žalą, padarytą „dėl pastatų ūkio priežiūros ir administravimo paslaugų, mokesčių administravimo“, bei civilinė atsakomybė „dėl žemės sklypų, statinių / patalpų valdymo“. Draudimo sutartyje nustatyta 2 000 Eur besąlyginė išskaita.

2021 m. kovo 7 d. pareiškėjas pastebėjo žalą, padarytą jo butui, esančiam adresu: (*duomenys neskelbtini*). Pareiškėjas teigia pastebėjęs koridoriuje ant lubų atsiradusią rudą dėmę bei nuo sienos dėl atsiradusios drėgmės atšokusius dažus. Pareiškėjas manė, kad žala atsirado dėl aukščiau esančiame bute vykdomų remonto darbų, todėl apie žalą iš karto informavo kaimyninio buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), (toliau – kaimyninis butas), savininkę. Buvo nustatyta, jog yra prakiuręs bendras karšto vandens vamzdis. Trūkusi vamzdžio vieta laikinai buvo apvyniota skystį sulaikančia medžiaga, kaimyninio buto savininkė nurodė, kad apie įvykį praneš tiek namo administratoriui, tiek savo draudimo bendrovei *Swedbank P&C Insurance AS*.

Kaimyninio buto savininko civilinę atsakomybę apdraudusi draudimo įmonė *Swedbank P&C Insurance AS* pareiškėją 2021 m. kovo 30 d. informavo, kad žala atsirado ne dėl Buto Nr. 2 savininko kaltės, todėl žala pareiškėjui nebus atlyginta, ir pasiūlė pareiškėjui kreiptis į namą administruojančią įmonę (draudėją).

2021 m. balandžio 2 d. pareiškėjas draudėjai pateikė reikalavimą arba atlyginti patirtą 1 119,45 Eur žalą, arba žalos bylos administravimą perduoti draudikui.

Pareiškėjo teigimu, atsakymas iš draudėjos nebuvo gautas, todėl pareiškėjas pateikė pretenziją draudikui, joje nurodė, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.83 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektams valdyti butų ir kitų patalpų savininkai CK 4.84 straipsnyje nustatyta tvarka pasirenka bendrojo naudojimo objektų administratorių. Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 831, (toliau – Nuostatai) 3 punkte nustatyta, kad pagrindinis administratoriaus uždavinys – administruoti namo bendrojo naudojimo objektus – užtikrinti jų priežiūrą pagal teisės aktų nustatytus privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus. Pareiškėjas pažymėjo, kad Nuostatų 4 punkte nustatyta, kad, vykdydamas pagrindinį uždavinį, „administratorius: (i) vadovaudamasis teisės aktais, reglamentuojančiais pastatų, jų inžinerinių sistemų naudojimą ir priežiūrą, žemės sklypų priežiūrą, organizuoja namo techninę priežiūrą (4.3 punktas); (ii) organizuoja ir vykdo namo techninės priežiūros, kitų su administruojamu namu susijusių paslaugų ir namo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo darbų pirkimus (4.6

punktas)“. Nuostatų 7.1 papunktyje nustatyta, kad administratorius privalo Nuostatuose nurodytas funkcijas ir pareigas atlikti apdairiai, sąžiningai ir tik naudos gavėjų interesais. Taip pat pareiškėjas nurodė, kad CK 4.84 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad bendrojo naudojimo objektų administratorių civilinė atsakomybė už fiziniams ir juridiniams asmenims padarytą žalą, vykdant administravimo funkcijas, draudžiama civilinės atsakomybės draudimu.

Pareiškėjas nurodė, kad jo turtui buvo padaryta žala, nes trūko bendras namo karšto vandens vamzdis, esantis stove, jį prižiūrėti ir remontuoti turėjo ir turi namo administratorius – draudėja. Šios aplinkybės, pareiškėjo teigimu, patvirtina, jog už pareiškėjo turtui padarytą žalą yra atsakinga draudėja. Atsižvelgdamas į tai, kad draudėjos civilinę atsakomybę yra apdraudęs draudikas, pareiškėjas pateikė draudikui reikalavimą atlyginti dėl įvykio pareiškėjo patirtą 1 119,45 Eur žalą.

Atsakydamas į pareiškėjo pretenziją draudikas informavo, kad žala nebus atlyginta, nes neviršija su draudėja sudarytoje draudimo sutartyje nurodytos besąlyginės išskaitos.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko atsakymu, todėl kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo ir nurodė, kad jam nebuvo pateikti jokie vidiniai draudiko dokumentai, todėl nėra objektyvios galimybės įvertinti jų taikymo pagrįstumo ir (ar) teisingumo bei įvertinti, ar tikrai pareiškėjo patirta 1 119,45 Eur žala yra mažesnė už besąlyginę išskaitą. Pareiškėjas teigė, kad daugiabučio namo administratoriaus veikla turi būti apdrausta privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu, todėl negali būti jokių sąlygų, kurios ribotų žalos atlyginimą tretiesiems asmenims, antraip privalomos civilinės atsakomybės draudimas nepasieks savo tikslų realiai atlyginti fiziniams ir juridiniams asmenims padarytą žalą, vykdant administravimo funkcijas (CK 4.84 straipsnio 6 dalis). Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas prašė rekomenduoti draudikui atlyginti 1 119,45 Eur žalą.

Draudikas atsiliepime Lietuvos bankui nurodė, kad su draudėja sudarytoje draudimo sutartyje nustatyta 2 000 Eur draudimo išskaita, taip pat nurodė, kad draudimo sutarčiai taikomos papildomos sąlygos pagal Generalinę sutartį Nr.01/2138 „Dėl bendrosios ir profesinės civilinės atsakomybės draudimo“, jos 14.4 papunktyje įtvirtinta, kad „jeigu administruojant žalos byla nustatoma, jog žalos dydis lygus arba mažesnis už besąlyginę išskaitą, numatytą Draudėjo sudarytoje BCA draudimo sutartyje, Draudikas turi teisę priimti sprendimą dėl draudimo išmokos nemokėjimo ir žalos bylos administravimo užbaigimo, neatliekant civilinės atsakomybės nustatymo tyrimo, ar įvykis yra draudžiamasis / nedraudžiamasis.“ Draudiko teigimu, pareiškėjas pateiktoje pretenzijoje nurodė, kad dėl buto užliejimo patyrė 1 119,45 Eur žalą, tačiau ji yra mažesnė už besąlyginę išskaitą, nustatytą su draudėja sudarytoje draudimo sutartyje, todėl draudikas priėmė sprendimą nemokėti draudimo išmokos ir užbaigti žalos administravimą, neatliekant civilinės atsakomybės tyrimo ir vertinimo. Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė, kad neturi pagrindo atlyginti pareiškėjo patirtos žalos pagal su draudėja sudarytą draudimo sutartį, ir prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir juos pagrindžiančius dokumentus, konstatuotina, kad šalių ginčas yra kilęs dėl 1 119,45 Eur draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjo dėl apgadintos buto apdailos patirtą žalą, mokėjimo.

CK 6.189 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas: šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams.

Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, kurios laikomos standartinėmis draudimo sutarties sąlygomis, paprastai taikomomis visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012*).

Draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką pagrįstumas turi būti vertinamas

atsižvelgiant į šalių sudarytoje civilinės atsakomybės draudimo sutartyje nustatytas draudžiamosios apsaugos sąlygas. Draudžiamosios apsaugos apimtį lemia sutartyje nustatytas draudimo objektas, draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių sąrašas bei kitos sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko priimtą draudimo rizikos laipsnį. Teisės aktai nedraudžia draudimo sutartyje nustatyti išimčių, kuriomis remdamasis draudikas turi teisę atsisakyti mokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti.

Vertinant draudiko ir draudėjos sudarytą draudimo sutartį, matyti, kad draudimo sutartį patvirtinančiame draudimo liudijime yra nustatyta 2 000 Eur besąlyginė išskaita. Taip pat draudimo liudijime nurodyta, kad draudimo sutarčiai taikomos Taisyklės bei papildomos sąlygos pagal Generalinę sutartį Nr. 01/2138 (toliau – Generalinė sutartis), kuri yra neatskiriama šio draudimo liudijimo dalis.

Generalinės sutarties 8.3 papunktyje nustatyta, kad besąlyginė išskaita nurodoma draudimo liudijime. Išskaita yra taikoma vieną kartą vienam draudžiamajam įvykiui. Generalinės sutarties 14.4 papunktyje įtvirtinta, kad jeigu administruojant žalą nustatoma, jog žalos dydis lygus arba mažesnis už besąlyginę išskaitą, nustatytą draudėjo sudarytoje bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutartyje, draudikas turi teisę priimti sprendimą dėl draudimo išmokos nemokėjimo ir žalos bylos administravimo užbaigimo, neatliekant civilinės atsakomybės nustatymo tyrimo, ar įvykis yra draudžiamasis, ar nedraudžiamasis. Tai reiškia, kad draudimo sutarties šalys yra susitarusios, kad jei trečiojo asmens patirta žala yra mažesnė nei 2 000 Eur, draudikas gali atsisakyti mokėti draudimo išmoką neištyręs aplinkybių, ar įvykis yra draudžiamasis.

Iš Lietuvos bankui pateiktų tiek draudiko, tiek pareiškėjo paaiškinimų matyti, kad pareiškėjas pats apskaičiavo ir nurodė dėl įvykio patyręs 1 119,45 Eur žalą, t. y. žalą, kuri nesiekia besąlyginės išskaitos dydžio.

Vertinant pareiškėjo teiginius, kad draudikas jam nepateikė draudimo sutartį sudarančių dokumentų, todėl pareiškėjas neturėjo objektyvios galimybės įvertinti jų taikymo pagrįstumo, pažymėtina, kad iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad draudikas atsakyme į pareiškėjo pretenziją nurodė aktualias draudimo sutarties nuostatas, tačiau pareiškėjas nepateikė duomenų, patvirtinančių, kad papildomai prašė pateikti susipažinti draudimo sutarties dokumentus, be to, šiuo atveju pareiškėjas ir draudikas nėra saistomi sutartinių santykių, todėl draudikas neturėjo prievolės įteikti pareiškėjui draudimo sutarties ar ją sudarančių taisyklių. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjo teiginiai, jog draudikas jam turėjo pateikti draudimo sutarties dokumentus, laikytini nepagrįstais.

Vertinant pareiškėjo argumentus, kad draudimo sutarties nuostatos jam neturėtų būti taikomos, nes daugiabučio namo administratoriaus civilinės atsakomybės draudimas savo esme yra privalomas, o tai, pareiškėjo teigimu, reiškia, kad negali būti jokių sąlygų, kurios ribotų žalą atlyginimą tretiesiems asmenims, nes antraip privalomos civilinės atsakomybės draudimas nepasieks savo tikslų realiai atlyginti fiziniams ir juridiniams asmenims padarytą žalą, pažymėtina, kad įstatymų leidėjas, nustatydamas pareigą apsidrausti civilinės atsakomybės draudimu, elgiasi dvejopai: a) įtvirtina teisės aktuose draudimo sutarties sąlygas (CK 6.988 straipsnio 3 dalis, Draudimo įstatymo 90 straipsnio 2 dalis), nuo kurių negalima nukrypti vykdant pareigą sudaryti privalomojo draudimo sutartį, arba b) numato tokią pareigą įstatyme arba numato galimybę prievolės šalims nustatyti minėtą pareigą sutartyje ar kitame šalių dokumente, tačiau draudimo sutarties sąlygų nedetalizuoja ir draudimo sutarties šalims palieka diskreciją susitarti dėl draudimo sutarties sąlygų.

Pažymėtina, kad įstatymų leidėjas, nustatydamas pareigą namo administratoriui sudaryti draudimo sutartį, draudimo sutarties sąlygų nedetalizavo. Ši aplinkybė pagrindžia, kad draudimo sutarties šalys galėjo susitarti dėl draudimo sutarties sąlygų, įskaitant ir besąlyginės išskaitos dydį ir jos taikymą. Draudimo sutartimi, sudaryta su draudėja, buvo siekiama apsaugoti draudėjo turtinius interesus, susijusius su draudėjo civiline atsakomybe dėl draudimo sutartyje nurodytos draudėjo veiklos, produkto ir (arba) dėl draudėjo valdomų objektų. Pirmiau minėtose Taisyklių ir Generalinės sutarties sąlygose nustatyta, kad draudimo sutarties šalys susitarė, kad jeigu administruojant žalą nustatoma, jog žalos dydis lygus arba mažesnis už besąlyginę išskaitą, nustatytą draudimo sutartyje, draudikas turi teisę priimti sprendimą dėl draudimo išmokos nemokėjimo ir žalos bylos administravimo užbaigimo, neatliekant civilinės atsakomybės nustatymo tyrimo, ar įvykis yra draudžiamasis, ar nedraudžiamasis.

Šios aplinkybės pagrindžia aplinkybę, kad draudimo sutarties šalys susitarė, kad draudikas draudžiamąjį įvykių atveju mokės draudimo išmoką, kuri bus apskaičiuota pritaikius

besąlyginę išskaitą, taip pat buvo nustatyta procedūra, pagal kurią draudikas, „neatlikęs įvykio tyrimo jo draustumo aspektu“, galėjo priimti sprendimą dėl žalos administravimo užbaigimo ir nemokėti draudimo išmokos, jeigu žalos dydis yra mažesnis nei sutarta besąlyginė išskaita.

Kadangi nagrinėjamu atveju ginčo dėl žalos dydžio nėra, o pareiškėjas įgyvendina savo reikalavimo teisę remdamasis draudimo sutarties sąlygomis, draudiko atsisakymas mokėti draudimo išmoką tuo pagrindu, kad žalos dydis yra mažesnis už draudimo sutartyje nustatytą besąlyginę išskaitą, yra teisėtas ir pagrįstas, todėl pareiškėjo reikalavimas atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

[Pareigų pavadinimas]

[Vardas ir pavardė]